

Пояснювальна записка
до звіту про виконання бюджету Миколаївської сільської
територіальної громади за I півріччя 2023 року

Фактично за I півріччя 2023 року до бюджету Миколаївської сільської територіальної громади надійшло 107 101,2 тис.грн, у тому числі до загального фонду бюджету – 106 309,6 тис. грн; до спеціального фонду бюджету – 791,5 тис. грн.

Планові показники надходження доходів до загального фонду бюджету виконані на 104,8%, у тому числі по власним надходженням - на 105,2% (понад план отримано 4 902,6 тис.грн). Планові показники надходження доходів до спеціального фонду бюджету виконані на 145,7% (понад план отримано 248,2 тис.грн).

У порівнянні з відповідним періодом минулого року доходи загального фонду бюджету по власним надходженням збільшилися на 72,3% або на 4 902,6 тис.грн; доходи спеціального фонду бюджету збільшилися у 2,2 рази або на 248,2 тис.грн.

Бюджетоутворюючим джерелом дохідної частини загального фонду бюджету є податок та збір на доходи фізичних осіб, який займає 90% у сумі власних надходжень загального фонду бюджету. За звітний період надходження цього податку до бюджету Миколаївської сільської територіальної громади склали 88 770,2 тис.грн. Якщо порівнювати з відповідним періодом 2022 року, то це більше на 73% або на 37 492,6 тис. грн. Цей приріст в основному відбувся за рахунок збільшення майже у два рази надходження ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців. Також збільшилися надходження ПДФО у порівнянні з надходженнями за I півріччя минулого року від ТОВ «Молоко Вітчизни» - на 479,8 тис.грн; від ТОВ «АФ Вперед» - на 160,3 тис.грн; від ФГ «Натон» - на 70,5 тис.грн. За рахунок збільшення обсягу виплат населенню за оренду паїв ТОВ АФ «За мир» збільшила сплату ПДФО на 88,7 тис.грн. Разом с тим, по деяким підприємствам суттєво зменшилися надходження ПДФО у порівнянні з аналогічним періодом попереднього року. Так, по ТОВ АФ «Северинівська» зменшення склало 316,1 тис.грн; по ТОВ «Оператор ГТС України» - 284,5 тис.грн; ТОВ «Індичка» - 243,8 тис.грн.

Надходження до бюджету громади рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів у власних доходах загального фонду бюджету за I півріччі 2023 року як завжди незначне і становить всього 0,01% або 10,7 тис.грн. Планові показники виконані на 84,7%, у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року доходи зменшилися на 17,1%. Зменшення надходжень рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів відбулося за рахунок зменшення санітарної вирубки деревини.

Акцизний податок у структурі дохідної частини загального фонду бюджету складає всього 1,2 %. У I півріччі 2023 року до бюджету громади надійшло 1 190,5 тис.грн акцизного податку. У порівнянні з відповідним періодом 2022 року надходження збільшилися майже у 26 разів (або на 1 144,6 тис.грн). Це насамперед пов'язане з передачею усім місцевим бюджетам частки акцизного податку на пальне, вироблене та ввезене в Україну, який

раніше не надходив до нашої громади (додатково отримано 1 051,7 тис.грн). А також у 2 рази (або на 39,4 тис.грн) збільшилися сплата акцизного податку закладами торгівлі, розташованими на території громади, від продажу алкогольних виробів та тютюну. Так, по Стецьківському споживчому товариству сплата акцизного податку збільшилася більш ніж у 5 разів, фізичні особи-підприємці також сплатили у середньому на 50% більше у порівнянні з I півріччям минулого року. Цьому сприяв як ріст цін на підакцизні товари так і збільшення обсягів продажу у порівнянні з минулим роком.

Місцеві податки є другим джерелом наповнення бюджету громади. Питома вага їх у власних надходженнях загального фонду бюджету у звітному періоді склала 8,5%. За I півріччя 2023 року до загального фонду бюджету надійшло 8 349,2 тис.грн місцевих податків. У порівнянні з аналогічним періодом 2022 року приріст склав 32 % або 2 687,7 тис.грн.

Місцеві податки включають податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, земельний податок та орендну плату за землю і єдиний податок.

За звітний період до бюджету громади надійшло 156,1 тис.грн податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. У порівнянні з аналогічним періодом 2022 року приріст надходжень цього податку склав 89,2% або 73,6 тис.грн. Таке значне збільшення надходжень пояснюється по-перше змінами, внесеними до Податкового кодексу України Законом України від 24 березня 2022 року № 2142-IX. Після вторгнення на територію України військ агресора, фізичні особи були звільнені від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки і відповідно надходження його у I півріччі 2022 року дорівнювали 0. По-друге, у звітному періоді, ТОВ «Індичка» та ТОВ АФ «Аграрне» сплатило заборгованість за минулий рік.

За I півріччя 2023 року до бюджету громади надійшло 265,7 тис.грн земельного податку та 4 658,8 тис.грн орендної плати за землю. У порівнянні з аналогічним періодом 2022 року приріст надходжень з плати за землю склав 53,6% або 1 717,9 тис.грн. Це насамперед пов'язане з переукладанням договорів оренди земельних ділянок з підвищенням відсоткової ставки з 3% до 12%, а також зі сплатою заборгованості за попередній рік такими підприємствами як ТОВ АФ «Аграрне», САП «Родючисть» ТОВ, ТОВ АФ «Вперед».

Надходження єдиного податку за I півріччя 2023 року склали 3 268,7 тис.грн, що у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року на 38,7% або 912,7 тис.грн більше. Проте, планові показники виконані лише на 92,8%. По-перше, згідно зі змінами, внесеними до Податкового кодексу України Законом України від 15 березня 2022 року № 2120-IX, зменшена ставка єдиного податку для фізичних осіб з 5% до 2%, по-друге у зв'язку зі зменшенням реалізації сільськогосподарської продукції, на третину зменшилися надходження єдиного податку, який сплачується до бюджету громади фізичними особами-підприємцями.

У зв'язку з переходом ФГ «Натон» на іншу систему оподаткування та переплатою, здійсненою ТОВ АФ «За мир» у попередні роки, плановий показник надходження єдиного податку від сільськогосподарських товаровиробників виконаний лише на 94,3%.

Неподаткові надходження за I півріччя 2023 року до загального фонду бюджету склали 318,1 тис.грн, що на 34,8% або 82,1 тис.грн більше ніж за аналогічний період 2022 року. Вищезазначені надходження включають: штрафи (34,3 тис.грн), адміністративні збори і платежі (224,0 тис.грн), інші надходження (57,8 тис.грн).

Хочеться відмітити, що завдяки роботі, проведеній відділом житлово-комунального господарства, комунального майна, транспорту, благоустрою, розвитку інфраструктури та містобудування (начальник Ольшанська А.В.) майже у 6 разів збільшилися надходження до бюджету від орендної плати за користування комунальним майном. І плановий показник за I півріччя 2023 року виконаний на 120%.

Також майже у 5 разів збільшилися надходження до бюджету громади орендної плати за водні об'єкти.

Доходи від операцій з капіталом у 2023 році до бюджету громади не надходили.

За I півріччя 2023 року до бюджету Миколаївської сільської територіальної громади загалом надійшло 7 670,8 тис.грн **трансфертів** із державного та обласного бюджетів, а саме:

- освітня субвенція з державного бюджету – 7 641,3 тис.грн;
- субвенція з обласного бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 29,5 тис. грн;

Треба зазначити, що у порівнянні з I півріччям 2022 року обсяг освітньої субвенції з державного бюджету зменшився на 13,7% або на 1 217,7 тис.грн; обсяг субвенції на підтримку осіб з особливими освітніми потребами – зменшився на 24,7% або 9,7 тис.грн.

Дохідна частина **спеціального фонду бюджету** громади включає екологічний податок (3,0% від загальної суми власних надходжень до спеціального фонду) та неподаткові надходження (97,0%).

Надходження екологічного податку за звітний період склали 24,0 тис.грн. У порівнянні з аналогічним періодом 2022 року надходження екологічного податку до бюджету громади зменшилися на 57,9% або 33,0 тис. грн. Це пов'язане зі значним скороченням транспортування природного газу територією Миколаївської сільської ради.

За рахунок неподаткових надходжень до спеціального фонду бюджету громади у звітному періоді отримано 767,5 тис.грн.

Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами, склали 4,5 тис.грн (це реалізація металобрухту та макулатури – 2,6 тис.грн та 1,9 тис.грн. – батьківська плата за харчування); надходження для виконання цільових заходів за I півріччя 2023 року склали 131,8 тис.грн (це кошти центру зайнятості на оплату праці задіяних осіб).

Найбільшу частку у неподаткових надходженнях (99%) склали благодійні внески та подарунки – 763,0 тис.грн.

Так, Департамент освіти Сумської ОДА передав закладам освіти Миколаївської громади підручники (4,8 тис.грн) та ноутбуки (57,9 тис.грн).

Обласна бібліотека здійснила поповнення бібліотечного фонду на суму 1,6 тис.грн, Групою з благоустрою Миколаївської сільської ради заготовлено власними силами дрова для опалення закладів культури (13,2 тис.грн). Від приватних осіб для закладів освіти отримані дарунки на загальну суму 5,5 тис.грн (дизпаливо, жалюзі). Впродовж звітнього періоду громада отримувала благодійну допомогу від районної військової адміністрації (187,0 тис.грн), обласного Департаменту соціального захисту населення (317,8 тис.грн), благодійної організації «Громадський фонд Суми» (12,9 тис.грн) та громадської організації «Простір рівних можливостей» (30,5 тис.грн).

Міжбюджетні трансферти до спеціального фонду бюджету Миколаївської громади у I півріччі 2023 році не надходили.

За звітний період **видатки** з бюджету Миколаївської сільської територіальної громади склали 98 972,0 тис.грн, у порівнянні з відповідним періодом минулого року обсяг видатків збільшився майже у 3 рази. У тому числі, видатки загального фонду склали 79 854,8 тис.грн, спеціального фонду бюджету – 19 117,2 тис.грн. Загалом освоєно 52,7% до затверджених планових призначень.

На соціально – культурну сферу спрямовано 38,8% загального обсягу видатків бюджету громади. Це 38 357,1 тис.грн, у тому числі:

на галузь освіти спрямовано – 23 816,2 тис.грн;

на галузь охорони здоров'я – 2 760,5 тис.грн;

на видатки соціального захисту та соціального забезпечення – 6 111,2 тис.грн;

на галузь культури і мистецтва – 5 425,8 тис.грн;

на галузь фізичної культури та спорту – 243,4 тис.грн.

Виконання планових показників за I півріччя 2023 року по видаткам на соціально – культурну сферу в середньому склало 55,1%.

У порівнянні із аналогічним періодом 2022 року видатки на освіту збільшилися на 42,3%; на охорону здоров'я - у 2 рази, на соціальний захист та соціальне забезпечення – майже у 5 разів, на культуру – у 2,5 рази.

Видатки на житлово-комунальне господарство у звітному періоді склали 7 211,8 тис.грн. Планові показники виконані лише на 19,4%. Переважна частина виділених на житлово-комунальне господарство коштів – це ремонт доріг комунальної власності. У I півріччі частина договорів вже укладена і зараз виконуються ремонтні роботи. А частина договорів ще у процесі укладення, бо проведення тендерних процедур закупівлі послуг потребує певного часу. У порівнянні із аналогічним періодом 2022 року фактичні видатки на благоустрій населених пунктів громади та на забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства зросли в 5,4 рази.

Фактичні видатки на будівництво та регіональний розвиток за звітний період становлять 2 253,2 тис.грн, це 17,5% до затверджених планових призначень. У I півріччі минулого року видатків по цьому КПК не було.

Касові видатки на розвиток дорожнього господарства у 2023 році склали 189,3 тис.грн. У зв'язку з проведенням тендерних процедур закупівлі послуг планові показники виконані на 1,6%.

У I півріччі 2023 року інші видатки склали:

- на утримання апарату управління сільської ради та виконавчих органів – 6 857,6 тис.грн або 89,8% до запланованих показників;
- на заходи з землеустрою -181,8 тис.грн або 71,6% до запланованих показників;
- на забезпечення діяльності місцевої пожежної охорони - 225,4 тис.грн, що становить 76,4% до запланованих показників;
- на інші програми та заходи – 6,7 тис.грн;
- на охорону навколишнього природного середовища – 37,0 тис.грн.

На забезпечення громадського порядку та безпеки касові видатки у I півріччі поточного року фактично склали 10 001,3 тис.грн, що у 5 разів більше ніж за аналогічний період минулого року. Планові показники виконані на 93,6%.

Хочу зазначити, що з урахуванням трансфертів, переданих державному та іншим місцевим бюджетам, та матеріальної допомоги членам ДФТГ, видатки на підтримку ЗСУ, організацію безпекових заходів та забезпечення громадського порядку склали 18 354, 0 тис.грн або 19% усіх видатків бюджету.

Загальний обсяг **трансфертів**, переданих до бюджетів усіх рівнів, у I півріччі 2023 року склав 34,0% загального обсягу видатків бюджету громади або 33 650,7 тис.грн, із яких 27 692,4 тис.грн – це реверсна дотація.

Обсяг субвенцій, перерахованих у I півріччі 2023 року з бюджету Миколаївської сільської територіальної громади іншим місцевим бюджетам, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року зріс більше ніж вдвічі і склав 1 649,3 тис.грн, з яких бюджету Степанівської селищної територіальної громади перераховано 609,9 тис.грн на оплату послуг, що надаються їх комунальними закладами та установами мешканцям Миколаївської громади, 39,4 тис.грн перераховано до районного бюджету Сумського району на оплату послуг Об'єднаного трудового архіву та 1 000 тис.грн – громадам Сумського району, як допомога, для забезпечення нагальних потреб їх ДФТГ.

Субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів у I півріччі 2023 року збільшилися у 4,2 рази у порівнянні з аналогічним періодом 2022 року і склали 4 309,0 тис.грн. Це допомога Збройним силам України, прикордонникам, підрозділам Державної Служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області та підрозділам Головного управління Національної поліції України в Сумській області.

Резервний фонд у звітному періоді не розподілявся.

Місцевих запозичень, боргу, гарантій та гарантованого боргу станом на 01.07.2023 немає.

Начальник фінансового управління

Вікторина ПАШКУРОВА